

1. Dohodek	71,4	71,4	76,1
2. Minimalni osebni dohodek	46,6	41,9	46,6
3. Razen minimalnega osebnega dohodka pripada podjetju	19,7	20,6	22,2
4. Skupna sredstva podjetja po zakonskem osnutku	66,3	62,5	68,8
5. Sredstva podjetja po veljavnem sistemu	64,8	58,7	64,9
6. Razlika (podjetju pripada več po zakonskem osnutku)	1,5	3,8	3,9
7. Pod predpostavko, da ima podjetje sedaj 10 delavcev, odpade na 1 delavca:			
— po zakonskem osnutku	6,48	6,25	6,49
— po zakonskem osnutku	6,63	6,95	6,88

Kakor smo naglasili že pri podjetju »Galenika«, pri proučevanju rezultatov nismo upoštevali povečanja dohodka pri tistih gospodarskih organizacijah, ki so oproščene plačevanja obresti od osnovnih sredstev, za katera plačujejo anuitete.

Stopnja akumulativnosti v razmerju do minimalnih osebnih dohodkov znaša pri podjetju »Partizanka« 223 odstotkov, pri podjetju »David Pajič« 116 odstotkov, a pri podjetju »Sardina« 53 odstotkov. Ne glede na vso raznolikost omenjenih razmerij v vseh treh primerih pa pušča predlagani sistem več sredstev gospodarski organizaciji, če ga uporabimo pri sedanjem poslovanju, pri povečanju delovne storilnosti bodisi zaradi zmanjšanja delovne sile, bodisi zaradi prihranka pri materialu, bodisi zaradi povečanja proizvodnje ali pri povečanju dohodka z dosegom boljših cen na tržišču, so sredstva, ki ostanejo gospodarski organizaciji, še večja. Večja so prav tako, kakor jih daje veljavni sistem, če jih proučimo v razmerju do enega delavca.

Pri podjetju »Partizanka« bi bile razlike še večje, če bi v veljavnem sistemu ne upoštevali posebnega deleža pri dobičku, ki znaša 4,1 milijona in se dviga v primerih povečanja dohodka celo na 7 milijonov. Brez posebnega deleža pri dobičku bi imelo podjetje po veljavnem sistemu sredstva, ki bi na enega delavca znašala v prvem primeru 9,37, v drugem 9,72, a v tretjem 9,47 milijonov din, medtem ko bi po predlaganem mehanizmu znašali ti zneski v prvem primeru 10,64, v drugem 11,27, a v tretjem 10,81 milijona din na delavca.

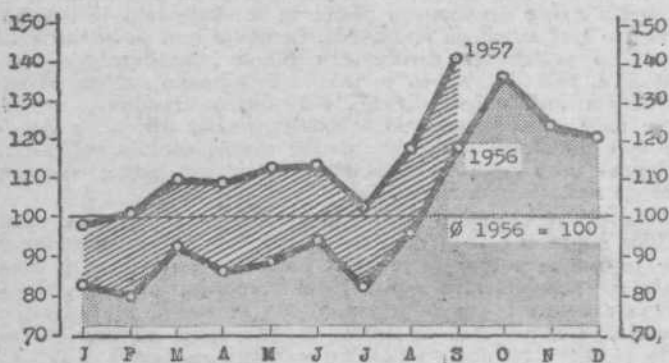
Medtem ko je pri podjetju »Partizanka« že veljavni sistem zagotavljal precejšnja sredstva, posebno pa še zaradi realizacije posebnega deleža pri dobičku, pa podjetjema »David Pajič« in »Sardina« veljavni sistem ne zagotavlja zadostnih sredstev za normalni razvoj. Tako sta si i prvo i drugo podjetje uspeli zagotoviti iz dobička v primerjavi s plačami po tarifnih postavkah le približno 6 odstotkov plač iz dobička, medtem ko so sredstva, ki jih je podjetje »David Pajič« odvedlo za samostojno razpolaganje docela nezadostna (3 milijone din), a podjetje »Sardina« sploh ni moglo kar koli odvesti v svoje sklade. Novi sistem bi omogočil tako prvemu kakor drugemu podjetju več sredstev, posebno pa jima daje možnost, da ta sredstva občutno povečata, če povečata dohodek.

Kaj izhaja iz teh primerjav

Na temelju gornjih rezultatov analize, opravljene pri teh podjetjih, ki po veljavnih predpisih razdeljujejo skupni dohodek z ugotavljanjem dobička z različno stopnjo akumulativnosti, pridemo do sklepa, da je predlagani sistem razdelitve dohodka v vsakem primeru ugodnejši kakor pa veljavni, in da razen drugih prednosti, ki jih daje ta sistem (na primer pravica delovnega kolektiva, da del dohodka, ki mu pripada, samostojno razdeljuje na osebne dohodke in sklade) bolj spodbuja na povečanje delovne storilnosti.

Po predlaganem sistemu razdelitve lahko pride gospodarska organizacija v neugodnejši položaj v primeru, če je imela posebno velik delež pri dobičku, ki pa praviloma ni zasluga posebnega truda, temveč drugih okoliščin in pomeni izjemo. Predlagani sistem celo popravlja te izjeme, ki niso gospodarsko opravičene. Gospodarska organizacija pa bi lahko prišla v novem sistemu v neugodnejši položaj tudi v primeru, ko zaradi nizke akumulativnosti in zaradi povišanja osebnih dohodkov (za zneske prispevkov proračunom) ne bi mogla izplačati norm v polnem znesku po svojem pravilniku. To vprašanje je po našem mnenju mogoče rešiti z določenim premikom začetne stopnje zajema dela dohodka za prispevek splošno družbenim potrebam. Tako bi lahko na primer ostal nezajet z lestvico odvajanja za splošno družbene potrebe znesek, ki ustreza 50 ali 35 odstotkom zneska minimalnih osebnih dohodkov, a ne, kakor je navedeno v zakonskem osnutku, 35 odstotkov. Razen tega je možno tudi ublažiti stopnjo zajema za prispevke proračunom iz osebnega dohodka. Ti popravki seveda terjajo, da se izdelajo novi preračuni in da se rezultati vložijo v proporce družbenih planov. B. Race

PROIZVODNJA INDUSTRIJSKEGA POTROŠNEGA BLAGA

Velik del porasta industrijske proizvodnje v letu 1957 odpade na povečanje proizvodnje predmetov za osebno potrošnjo prebivalcev. Povečanje proizvodnje potrošnega blaga v prvih devetih mesecih letošnjega leta je večje kakor povečanje proizvodnje delovnih sredstev in reprodukcijskega materiala. Medtem ko je proizvodnja potrošnega blaga porasla za 23 odstotkov, se je povečala proizvodnja delovnih sredstev za 16 odstotkov, proizvodnja reprodukcijskega materiala pa za 17 odstotkov.

Povečala se je proizvodnja tako predmetov, ki pomenijo osnovne potrebe, kakor živila, obleka in obutev, kakor tudi tistih, ki pomenijo prvine osebnega standarda in modernizacije gospodinjstva. V tej skupini je posebno viden porast proizvodnje radijskih aparatov, termičnih električnih aparatov, dvokoles in motornih koles.

Porast proizvodnje teh predmetov je sorazmerno velik, vendar izdelane količine še ne dosegajo tistega obsega, ki bi omogočil popolno zadovoljitev čedalje večjega povpraševanja prebivalstva. Naša industrija izdela na prebivalca in leto: približno 10 kvadratnih metrov bombažnih tkanin, približno en in pol kvadratnega metra volnenih tkanin, približno en par obutve, približno 10 kg sladkorja. Čeprav dopolnjuje industrijsko proizvodnjo tudi obrtna proizvodnja, ki je pri predmetih, kakršni so na primer čolji, precejšnja, kažejo ti podatki, da so naša sredstva še omejena in da je naš standard odvisen od nadaljnega povečanja proizvodnje in produktivnosti. To se posebno nanaša na nove industrijske izdelke, kakršni so električni aparati ali motorna kolesa. Splošno povečanje proizvodnje te vrste blaga pa opozarja na ugodno smer, v katero se industrija razvija. V tem pomenu so podatki o proizvodnji tega blaga za sedaj pomembnejši kot pokazatelj politike dvigovanja potrošnje prebivalstva, h kateremu težimo, kakor pokazatelj sedanjega standarda.

Proizvodnja industrijskega blaga za osebno potrošnjo

Povprečje januar-september

	1956	1957	Indeks
Testenine (ton)	2.293	2.696	118
Klobasičarski izdelki	848	985	116
Mesne konzerve (ton)	632	1.142	180
Ribje konzerve (ton)	575	858	149
Bonboni in čokolada (ton)	1.143	1.479	130
Pivo (tisoči hektolitrov)	78	103	134
Bombažne tkan. (mil. kv. m)	15	17	113
Volnene tkanine (tis. kv. m)	2.192	2.649	121
Spilene tkanine (tis. kv. m)	984	1.168	119
Konfekcija perila (tis. kv. m)	1.204	1.445	120
Konfekcija obleke (tis. kv. m)	722	882	122
Nogavice (tis. parov)	2.385	2.603	109
Usnjena obutev (tis. parov)	597	717	120
Gumijasta obutev (tis. parov)	757	945	125
Milo (ton)	2.120	2.641	125
Hišno pohištvo (garnitur)	6.337	8.414	133
Keramika za gospodinj. (ton)	280	299	107
Kovinska posoda (ton)	470	634	135
Elektrotermični aparati (ton)	152	233	167
Zarnice (tis. kos.)	570	1.028	180
Radijski aparati (kosov)	9.854	16.442	166
Bicikli (kosov)	5.480	6.763	124
Motorna kolesa (kosov)	181	945	520